G65/C8A/BTX104/EE/20160522

वेळ : 3 तास **गुण : 80**

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.

---

1. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

   a) संस्कृती म्हणजे काय ? ते स्पष्ट करा. 5

   b) धर्माविषयी आपला दृष्टीकोन कसा असावा ? 5

   c) पाण्याचे विविध स्त्रोत गुणधर्मासह लिहा. 5

   d) ध्वनि प्रदूषणाचे शारीरिक व मानसिक परिणाम लिहा. 5

   e) विविध पर्यावरणीय समस्या कोणत्या ते लिहा. 5

2. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

   a) नैसर्गिक साधनसंपत्तीची वैशिष्ट्ये लिहा. 5

   b) पाणी प्रदूषणाची कारणे स्पष्ट करा. 5

   c) सुखदायी आरोग्याचे मोजमाप करण्याचे निकष कोणते, ते विशद करा. 5

   d) मानसिक आजारांची नावे लिहून कोणताही एक आजार स्पष्ट करा. 5

   e) स्वातंत्र्य आणि विकास यांच्या संबंधांबद्दल अमर्त्य सेन यांनी कोणते विचार मांडले आहेत ? 5

3. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

   a) सहकाराचे विविधांगी स्वरूप स्पष्ट करा. 5

   b) सहकारी चळवळीतील कोणत्याही पाच उणीवा थोडक्यात लिहा. 5

   c) नवनिर्मिती संधीचे स्त्रोत थोडक्यात स्पष्ट करा. 5

   d) उद्योजकता विकासातील व्यक्तीगत अडचणी लिहा. 5

   e) ग्राहक या संकल्पनेचे त्रिगुणात्मक स्वरूप विशद करा. 5

4. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

a) ग्राहकांच्या समस्यांचे स्वरूप स्पष्ट करा. 5

b) माहितीचे मानवी जीवनातील महत्त्व स्पष्ट करा. 5

c) हॅरॉल्ड लासवेल यांनी तयार केलेला संज्ञापनाचा आकृतीबंध स्पष्ट करा. 5

d) इंटरनेटचे कोणतेही पाच उपयोग लिहा. 5

e) लॅन व वॅन या नेटवर्कविषयी माहिती लिहा. 5

✦✦✦✦✦✦✦

G65/C8A/BTX104/EE/20160522

Time : 3 Hours **Marks : 80**

Instruction :

1. All Questions are Compulsory.
2. Each Sub-question carry 5 marks.
3. Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.

1. Solve any **four** sub-questions.

   a) What is Culture? Explain. 5

   b) What should be our attitude towards religion? 5

   c) Write the different sources of water with their properties. 5

   d) Write the physical and psychological effects of pollution of sound. 5

   e) Give the list of the environmental problems. 5

2. Solve any **four** sub-questions.

   a) Write the features of the natural resources. 5

   b) Explain the causes of water pollution. 5

   c) What are the parameters for estimating (measuring) positive health? 5

   d) Name the mental disorders. Explain any one of the mental disorder. 5

   e) What are the thoughts which Amartya Sen expressed about relationship between freedom and development? 5

3. Solve any **four** sub-questions.

   a) Explain the nature of various aspects of co-operation. 5

   b) Explain in short any five deficiencies of co-operative movement. 5

   c) Explain in short the streams of Innovative opportunities. 5

   d) Describe the individual problems in entrepreneurship development. 5

   e) Explain the nature of 'consumer' having three dimensions. 5

4. Solve any **four** sub-questions.

a) Explain the nature of problems of the consumer. 5

b) Explain the importance of information in human life. 5

c) Explain Harold Lasswell's model of communication. 5

d) Write any five uses of Internet. 5

e) Write the information about LAN and WAN network. 5

